

KOSMETIKOS GAMINIŲ, JŲ GAMYBOS PROCESŲ TEISINIS REGLAMENTAVIMAS IR PRAKTIŠIO ĮGYVENDINIMO ASPEKTAI

Vilniaus visuomenės sveikatos centro
Visuomenės sveikatos saugos kontrolės skyriaus
vedėjo pavaduotoja Daina Švėgždaitė
2016 m. kovo 24 d.

Kas gaminama

- **Gamintojas** nusprendžia kokios paskirties gaminį jis gamina:
  - -vaistus;
  - -kosmetikos gaminius;
  - -chemines medžiagas;
  - - biocidinius produktus.
-
- Kiekvienai šių produktų grupei skirtingais teisės aktais nustatyti skirtingi reikalavimai.

Kosmetikos gaminių teisės aktai

- 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių.
- Lietuvos standartas Kosmetikos gaminiai. Geros gamybos praktika. Geros gamybos praktikos vadovas (LST EN ISO 22716:2008).
- 2013 m. liepos 10 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 655/2013 kuriuo nustatomi bendrieji teiginių apie kosmetikos gaminius pagrindimo kriterijai.
- 2013 m. lapkričio 25 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2013/674/ES dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių I priedo gairių.
- http://ec.europa.eu/growth/sectors/cosmetics/legislation/index_en.htm

Kosmetikos gaminių teisės aktai (2)

- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2013 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. V-634 patvirtintos Kosmetikos gaminių ženklinimo rekvizitų, privalomų pateikti Lietuvos Respublikos valstybine kalba, nurodymo ir nefasuotų kosmetikos gaminių, pakuojamų tik prekybos vietoje pirkėjo pageidavimu arba fasuojamų tiesiogiai parduodant, ženklinimo taisyklės.
- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. V-1090 patvirtintas Informacijos apie kosmetikos gaminio rimtą nepageidaujamą poveikį teikimo tvarkos aprašas.
- <https://www.e-tar.lt/portal/index.html>

Kosmetikos gaminių teisės aktai (3)

- Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 288 patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 64-1:2001 Kosmetikos ir asmens higienos gaminiai. Didžiausias leidžiamas mikrobino užterštumo lygis.
- 2002 m. gegužės 16 d. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15 str. 1 d. ir 21 str.
- Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas.

<https://www.e-tar.lt/portal/index.html>

KAS YRA GAMYBA

- Reglamento 1223/2009 2 str. 1 d.:
Gamintojas – fizinis ar juridinis asmuo, kuris pagamina kosmetikos gaminį arba užsako pagaminti tokį gaminį, taip pat pateikia tokį kosmetikos gaminį rinkai savo vardu ar savo prekės ženklu.

LST EN ISO 22716:2008 2 str.:

- **Gamyba** – gamybos ir pakavimo operacijos.
- **Gamybinės operacijos** – procesų nuo žaliavų svėrimo iki nesupakuoto gaminio pagaminimo visuma.
- **Pakavimo operacijos** – visi pakavimo etapai, įskaitant išpilstymą, ženklinimą, kodavimą, po kurių nesupakuotas gaminyš tampa gatavu gaminiu.

Fasavimas, išpilstymas = gamyba

Kas yra platintojas

- Reglamento 1223/2009 2 str. 1 d.:

Platintojas – tiekimo grandinėje veikiantis fizinis ar juridinis asmuo, išskyrus gamintoją ir importuotoją, kuris tiekia kosmetikos gaminį Bendrijos rinkai.

Tiekimas rinkai – tai kosmetikos gaminio, skirto platinti, vartoti ar naudoti Bendrijos rinkoje, tiekimas vykdant komercinę veiklą už atlygį ar be jo.

- Gaminantis kosmetikos gaminius pardavimui = tiekiantis rinkai gaminius
- Prekiaujantis kosmetikos gaminiais = platintojas

Platintojų prievolės

Reglamento 1223/2009 6 str.:

- Prieš pateikdami kosmetikos gaminių rinkai **patikrina**:
  - - ar kosmetikos gaminyje paženklintas;
  - - ar nurodytas **atsakingo asmens** pavadinimas ir adresas;
  - -ar nurodytas ingredientų sąrašas;
  - -ar gaminyje ženklintas išpildant numatytus kalbos reikalavimus;
  - -ar nepasibaigęs minimalaus tinkamumo terminas.
- Jei platintojas mano, kad kosmetikos gaminyje neatitinka Reglamento reikalavimų, **neteikia gaminių rinkai**, kol jis neatitiks reikalavimų.

Leidimas veiklai

- Kosmetikos gaminių *gamybos veikla* verstis leidžiama tik turint nustatyta tvarka išduotą **leidimą-higienos pasą**.
- Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 21 straipsnis
- Dėl leidimo higienos paso išdavimo reikėtų kreiptis į Nacionalinio visuomenės sveikatos centro teritorinį departamentą.
- Vilniaus apskrityje kosmetikos gaminių gamybos veiklai leidimą higienos pasą turi 1 vaistinė.

Dokumentai reikalingi leidimui higienos pasui gauti

- - nustatytos formos **paraiška** gauti leidimą-higienos pasą.
- -fiziniais asmenims – asmens tapatybę įrodančio dokumento kopija;
- -**dokumentas, įrodantis teisę naudotis patalpomis**, kuriose numatoma vykdyti ar vykdoma ūkinė komercinė veikla, arba jo kopiją, išskyrus tuos atvejus, kai patalpos pareiškėjui priklauso nuosavybės teise;
- -patalpų, kuriose numatoma vykdyti ar vykdoma ūkinė komercinė veikla, **kadastrinių matavimų (inventorizacinės) bylos eksplikacijas su patalpų brėžiniais** arba jų kopijas (šis reikalavimas netaikomas nesudėtingiems statiniams).

Lietuvos standartas Kosmetikos gaminiai. Geros gamybos praktika. Geros gamybos praktikos vadovas (ISO 22716:2008)

GGP

Reikalavimai saugos ataskaitos rengimui

- Kosmetikos gaminio saugos ataskaitą rengia ir saugos įvertinimą atlieka asmuo, turintis **farmacijos, toksikologijos, medicinos** arba panašių disciplinų srityje **aukštojo universitetinio mokslo** studijų diplomą arba kitus oficialius kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus.
- Saugos ataskaita rengiama **kiekvienam** rinkai pateikiamam kosmetikos gaminiui.
- Saugos ataskaita nuolat **atnaujinama**, atsižvelgiant į naują informaciją, gautą po gaminio pateikimo į rinką.

Kokia turi būti saugos ataskaitos sudėtis

- A dalis – Kosmetikos gaminio saugos informacija (surinkti duomenys kosmetikos gaminio saugai įrodyti).
- B dalis – kosmetikos gaminio saugos įvertinimas (išvados).

Kosmetikos gaminio saugos ataskaitos rengiamos vadovaujantis gairėmis nustatytomis 2013 m. lapkričio 25 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime dėl Reglamento (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių I priedo gairių (2013/674/ES)

2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių

Saugos ataskaitos A dalis

- -kiekybinė ir kokybinė kosmetikos gaminio sudėtis;
- -fizinės ir cheminės kosmetikos gaminio savybės ir jo stabilumas;
- -mikrobiologinė kokybė;
- -priemaišos, likučiai ir informacija apie pakuotės medžiagas;
- -įprastas ir pagrįstai numatomas naudojimas;
- -kosmetikos gaminio poveikis;
- -medžiagų poveikis;
- - medžiagų toksikologiniai duomenys;
- -nepageidaujamas ir rimtas nepageidaujamas poveikis

Lietuvos higienos norma HN 64-1:2001 Kosmetikos ir asmens higienos gaminiai. Didžiausias leidžiamas mikrobinio užterštumo lygis

Kosmetikos gaminių didžiausias leidžiamas mikrobinio užterštumo lygis

Didžiausias leidžiamas mikrobinio užterštumo lygis **1 g/ml** kosmetikos gaminio – **10^3** (bendras mikroorganizmų skaičius).

Didžiausias leidžiamas mikrobinio užterštumo lygis **1 g/ml** kosmetikos gaminio, skirto vaikams iki 3 metų, paakių odai ir gleivinėms, - **10^2** (bendras mikroorganizmų skaičius).

P. aeruginosa, *S. aureus*, *C. albicans* – neturi būti.

Patikrinimų patirtis rodo, kad neleistiną kosmetikos gaminių mikrobinę taršą dažniausiai lėmė užterštos žaliavos ir užteršta tarpinė tara.

2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių

Saugos ataskaitos B dalis

- įvertinimo išvada;
- etiketėje nurodomi įspėjimai ir naudojimo instrukcijos;
- pagrindimas;
- saugos vertintojo kvalifikacija ir kvalifikaciją patvirtinantys dokumentai.

Ženklinimas (Reglamento 1223/2009 19 str.)

Nurodomas **atsakingo asmens** pavadinimas, adresas.

Importuojamų gaminių kilmės šalis.

Nominalus turinys masės ar tūrio vienetais.

Jei gaminio tinkamumo terminas trumpesnis kaip 30 mėnesių, gali būti ženklinama 2 būdais:

1. **Geriausias naudoti iki** (mėnuo, metai/diena, mėnuo, metai)
2. (mėnuo, metai/diena, mėnuo, metai)

Ženklinimas (Reglamento 1223/2009 19 str.)

Jei gaminio tinkamumo naudoti terminas ilgesnis kaip 30 mėnesių :
nurodomas laikas atidarius, per kurį gaminyje yra saugus ir gali naudojamas
nepakenkiant vartotojui

(mėnesiai ir (arba) metai)

Ingredientų sąrašas pradedamas terminu “**Ingredients**” ir naudojamas bendrųjų ingredientų pavadinimų glosarijuje (įskaitant INCI) nurodytus pavadinimus.

Ženklinimas (Reglamento 1223/2009 19 str.)

- Kosmetikos gaminio funkcija (gali būti nenurodoma, jei funkcija aiški, pvz. muilas, šampūnas);
  - Nurodymai dėl atsargumo priemonių;
  - Gamybos partijos numeris.
-
- *Negali būti klaidinančių teiginių apie kosmetikos gaminį, apie savybes kuriomis gaminyje nepasižymi.*
  - *Teiginiai turi būti pagrįsti įrodymais saugos ataskaitoje.*

Kosmetika
Aliejus sviestmedžių 50ml
(Henry Lamotte)

3,25 €

Etiketė spaudinta 2016 02 18

Medicinos paskirties prekės
Herbamedicus Arklių
balzamas (šildantis) 250ml
(Herbamedicus GmbH,
Šveicarija)

11,89 €

41,05 Lt

Etiketė spaudinta 2016 11 20

2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių

Ko reikalauja Reglamentas?

- Reglamentu nustatytas taisykles turi atitikti **VISI RINKAI PATEIKIAMAI** kosmetikos gaminiai.
- Kosmetikos gaminiai **TURI BŪTI SAUGŪS** žmonių sveikatai.
- Kiekvienas Bendrijoje vartotojui pateikiamas kosmetikos gamins turi turėti **ATSAKINGA ASMENĮ.**
- Kosmetikos gaminio saugos įvertinimą, teisingą ženklinimą, geros gamybos praktikos reikalavimų laikymąsi **UŽTIKRINA ATSAKINGAS ASMUO.**
- Kosmetikos gaminiai pateikiami rinkai **TURI BŪTI NOTIFIKUOTI.**

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksas

- **45 straipsnis**
- Visuomenės sveikatos srities **ES reglamentų ar sprendimų, higienos norminių aktų** pažeidimas juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims užtraukia baudą nuo 140 iki 600 € ir baudą už pakartotinus nusižengimus nuo 500 iki 1200 €.
- **50 straipsnis**
- Kosmetikos gaminių **tiekimo rinkai** reikalavimų, numatytų Reglamente (EB) Nr. 1223/2009 pažeidimas užtraukia baudą nuo 140 iki 300 € ir baudą už pakartotinus nusižengimus nuo 280 iki 600 €.
- **52 straipsnis**
- Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių ūkinę komercinę veiklą, kuria verčiantis reikalingas **leidimas higienos pasas**, pažeidimas užtraukia baudą nuo 300 iki 850 € ir baudą už pakartotinus nusižengimus nuo 900 iki 1700 €.

2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių 25 str.

Reikalavimų nesilaikymas

Kompetetingos institucijos (Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba) iš atsakingo asmens reikalauja:

- imtis taisomųjų veiksmų;
- kosmetikos gaminy s būtų pašalintas ar išimtas iš rinkos,

jei nesilaikoma bent vieno iš Reglamento 25 straipsnio 1 dalyje išvardintų reikalavimų, pvz.:

1. Nesilaikoma geros gamybos praktikos nuostatų;
2. Saugos įvertinimo;
3. Ženklinimo reikalavimų;
4. Medžiagų apribojimų ir pan.

Kompetetingos institucijos tarpusavyje keičiasi informacija.

Děkoju už Jūsų dėmesj

